

Spis treści

Wstęp	11
CZĘŚĆ TEORETYCZNA	
1. Dojrzałość psychiczna do małżeństwa	
1.1. Rodzaje dojrzałości psychicznej ze szczególnym uwzględnieniem dojrzałości emocjonalnej	17
1.1.1. Kategorie dojrzałości emocjonalnej	18
1.1.2. Empatia i ofiarność jako cechy dojrzałości do małżeństwa	19
1.2. Dojrzałość w świetle wybranych teorii rozwoju psychicznego	21
1.2.1. Dojrzałość jako umiejętność rozwiązywania kryzysów rozwojowych	22
1.2.2. Dojrzałość jako umiejętność realizacji zadań rozwojowych	25
1.3. Konflikty na poszczególnych etapach małżeństwa	29
1.3.1. Faza przedmałżeńska (tzw. faza zerowa)	30
1.3.2. Małżeństwo bez dzieci	30
1.3.3. Małżeństwo z małym dzieckiem	31
1.3.4. Rodzina z dzieckiem w wieku dorastania	32
1.3.5. Rodzina z dziećmi przygotowującymi się do opuszczenia domu	33
1.3.6. Małżonkowie w fazie „pustego gniazda”	33
2. Wartości i ich znaczenie w życiu małżonków	
2.1. Charakterystyka wartości	35
2.2. Wychowanie do wartości	38
2.3. Przygotowanie do małżeństwa z uwzględnieniem problematyki aksjologicznej	40
2.3.1. Dalsze przygotowanie do małżeństwa	40

2.3.2. Blizsze przygotowanie do małżeństwa	45
2.3.3. Bezpośrednie przygotowanie do małżeństwa	47
2.4. Odpowiedzialność w małżeństwie	49
2.4.1. Ujęcie odpowiedzialności w wybranych dyscyplinach	51
2.4.2. Funkcja kontrolna poczucia odpowiedzialności	55
2.5. Religijność jako czynnik sprzyjający trwałości małżeństwa	55
2.6. Wartość trwałości małżeństwa	57
3. Rozwód jako problem społeczny	
3.1. Dane statystyczne dotyczące rozwodów w Polsce	61
3.1.1. Ogólna liczba rozwodów	61
3.1.2. Liczba rozwodów na tysiąc nowo zawartych małżeństw	61
3.1.3. Liczba rozwodów w zależności od czasu trwania małżeństwa	62
3.1.4. Liczba rozwodów w 2014 r. w zależności od wieku małżonków	62
3.1.5. Liczba rozwodów w 2014 r. według orzeczenia o winie	63
3.1.6. Liczba rozwodów w 2014 r. według wniesionego powództwa	64
3.2. Przyczyny konfliktu rozwodowego	64
3.3. Psychospołeczne konsekwencje rozwodów dla rodziców i dzieci – stan badań	69
3.3.1. Okresy rozwojowe i towarzyszące im trudności w rozwoju psychospołecznym dziecka jako reakcja na rozwód rodziców	69
3.3.2. Konsekwencje rozwodu dla małżonków	72
3.4. Mediacja a konflikt rozwodowy	74
3.4.1. Pojęcie, cechy charakterystyczne i etapy mediacji	74
3.4.2. Mediacja jako forma rozwiązania konfliktu rozwodowego	77
3.4.3. Zawieszenie postępowania rozwodowego	79

CZEŚĆ METODOLOGICZNA

4. Metodologia badań własnych	
4.1. Problematyka, pytania, hipotezy i cele badawcze	83
4.2. Badania pilotażowe	85
4.3. Metody zbierania danych	85
4.3.1. Wywiad nr 1	86
4.3.2. Wywiad nr 2	86
4.4. Zmienne badawcze i ich operacjonalizacja oraz strategia badań	86
4.4.1. Zmienne i ich operacjonalizacja	86
4.4.2. Strategia badań własnych	87

4.5. Procedura badań i zastosowane narzędzia statystyczne	88
4.6. Charakterystyka badanej grupy	88
4.6.1. Wiek zawarcia małżeństwa	89
4.6.2. Wiek małżonków	90
4.6.3. Wykształcenie	90
4.6.4. Zamieszkanie	92
4.6.5. Powództwo a płeć	92
4.6.6. Liczba potomstwa	93
4.6.7. Liczba rodzeństwa	95
4.6.8. Stan cywilny badanych małżonków w momencie zawarcia małżeństwa	96

CZEŚĆ EMPIRYCZNA

WERYFIKACJA HIPOTEZ BADAWCZYCH

5. Dojrzałość psychiczna do małżeństwa a odroczenie decyzji o rozwodzie	
5.1. Empatia	101
5.2. Dbanie o dobro potomstwa	102
5.3. Dbanie o finanse rodziny	104
5.4. Wola przebaczenia	105
5.5. Pomoc, szczególnie w sytuacjach trudnych	108
5.6. Wierność	109
5.7. Odpowiedzialność w małżeństwie	111
5.7.1. Dotrzymywanie zobowiązań, w tym tych wynikających z przysięgi małżeńskiej	111
5.7.2. Poczucie winy w sytuacji skrzywdzenia członków rodziny	113
5.7.3. Branie na siebie konsekwencji swoich działań	114
5.7.4. Dążenie do naprawienia wyrządzonych krzywd	115
6. Rola rodziny pochodzenia i czasu spędzonego razem przed małżeństwem dla odroczenia decyzji o rozwodzie	
6.1. Rodzina pochodzenia a odroczenie decyzji o rozwodzie – porównanie małżonków rozwodzących się i zawieszających postępowanie rozwodowe	117
6.2. Cięża przedmałżeńska jako problem psychopedagogiczny	123
6.2.1. Cięża przedmałżeńska a rozwód	125
6.2.2. Brak deklaracji ciąży przedmałżeńskiej a odroczenie decyzji o rozwodzie	128

7. Znaczenie stażu małżeńskiego i dochodów małżonków dla trwałości małżeństwa	131
7.1. Staż małżeński	131
7.1.1. Krótki staż małżeński a rozwód	132
7.1.2. Długi staż małżeński a odroczenie decyzji o rozwodzie	136
7.2. Dochody małżonków	139
7.2.1. Dochody małżonków jako prawdopodobna przyczyna konfliktów w rodzinie	140
7.2.2. Rola dojrzałości w przezwyciężeniu problemów finansowych a zawieszenie postępowania rozwodowego	147
8. Przebieg procesu mediacyjnego a odroczenie decyzji o rozwodzie	
8.1. Czas trwania sesji	149
8.1.1. Deprecjonowanie wartości małżeństwa w grupie małżonków rozwodzących się	151
8.1.2. Odpowiedzialność za utrzymanie małżeństwa w grupie małżonków zawieszających postępowanie rozwodowe	152
8.2. Wynajęcie adwokata a odroczenie decyzji o rozwodzie – porównanie małżonków rozwodzących się i zawieszających postępowanie rozwodowe	155
8.3. Deklaracja udziału w terapii	158
8.3.1. Dystansowanie się od relacji małżeńskiej i terapii w grupie małżonków rozwodzących się	159
8.3.2. Wola uczestnictwa w terapii w celu odbudowy zerwanych więzi w grupie małżonków zawieszających postępowanie rozwodowe	162
ODPOWIEDŹ NA PYTANIA BADAWCZE DOTYCZĄCE PRZYCZYN POGORSZENIA SIĘ WIĘZI MAŁŻEŃSKIEJ	
9. Przyczyny pogorszenia się relacji małżeńskich istotnie różnicujące grupę małżonków rozwodzących się i zawieszających postępowanie rozwodowe: zdrada, uzależnienie, problemy z pracą, narodziny dziecka	
9.1. Zdrada	169
9.1.1. Destrukcyjny wpływ zdrady na relacje małżeńskie w grupie małżonków rozwodzących się – ujęcie aksjologiczne	170
9.1.2. Wola trwania w małżeństwie w grupie małżonków zawieszających postępowanie rozwodowe	174

9.2. Uzależnienie	179
9.2.1. Destrukcyjny wpływ alkoholu na relacje małżeńskie w grupie osób rozwodzących się	180
9.2.2. Odpowiedzialność za przezwyciężenie problemu uzależnienia w grupie osób zawieszających postępowanie rozwodowe	184
9.3. Problemy z pracą	186
9.3.1. Deprecjonowanie wartości małżeństwa w grupie małżonków rozwodzących się	186
9.3.2. Dojrzałość w sytuacji problemów z pracą w grupie małżonków zawieszających postępowanie rozwodowe	194
9.4. Narodziny dziecka	199
9.4.1. Narodziny dziecka jako przyczyna konfliktu rozwodowego w grupie małżonków rozwodzących się	200
9.4.2. Dojrzałość małżonków zawieszających postępowanie rozwodowe a narodziny dziecka	207
10. Pozostałe przyczyny pogorszenia się relacji małżeńskich	
10.1. Ingerencja teściowej	211
10.2. Dziecko z poprzedniego związku	221
10.3. Choroba i niepełnosprawność w rodzinie	226
10.4. Ingerencja teścia	233
10.5. Poronienie	237
10.6. Wyjazd za granicę	239
Podsumowanie	247
Zakończenie	265
Załączniki	
Zał. nr 1	269
Zał. nr 2	270
Bibliografia	271
Summary	295
Résumé	299